

تشنج ناشی از تب

کودکی که دچار تشنج ناشی از تب شده بایستی در اولین فرصت توسط پزشک بررسی شود و علت زمینه‌ای تشنج پیدا شود. برخی از کودکان خصوصاً کودکانی که زیر ۱۲ ماه هستند، نیاز به بررسی بیشتر دارند تا احيانا مبتلا به مننژیت (نوعی عفونت مغزی) نباشند.

منظور از تشنج ناشی از تب، تشنجی است که در اطفال شش ماهه تا پنج ساله که مبتلا به تب بالای ۳۸ درجه‌ی سانتی‌گراد هستند، دیده می‌شود. این نوع تشنج بیشتر در سنین ۱۲ الی ۱۸ ماهگی بروز می‌کند. این تشنج در ۲ تا ۴ درصد کودکان زیر پنج ساله اتفاق می‌افتد. بروز این تشنج به معنی ابتلای کودک به بیماری صرع نیست. زمانی برای کودک تشخیص صرع گذاشته می‌شود که حداقل دو حمله‌ی تشنج بدون تب داشته باشد. شایان ذکر است که این تشنجه‌ها منجر به کاهش بهره‌ی هوشی یا آسیب مغزی کودک نمی‌شود.

علل تشنج ناشی از تشنج

عفونت:

تب ناشی از عفونت ویروسی یا باکتریایی جز اصلی‌ترین علل بروز این نوع تشنج است

واکسیناسیون:

تب به عنوان عارضه‌ی بعضی از واکسن‌ها به خصوص واکسن MMR (سرخک، سرخچه و اوریون) بروز می‌کند. این نوع تب معمولاً ۸ تا ۱۴ روز بعد از تزریق واکسن رخ می‌دهد.

عوامل خطر ساز: سابقه‌ی خانوادگی تشنج ناشی از تب احتمال بروز این عارضه را افزایش می‌دهد.

علائم تشنج ناشی از تب

این عارضه معمولاً در روز اول بیماری بروز می‌کند. گاهی این تشنج اولین علامت بیماری کودک است. بیشتر تشنجه‌ها در زمان ابتلا به تب بالای ۳۹ درجه سانتی‌گراد اتفاق می‌افتد.

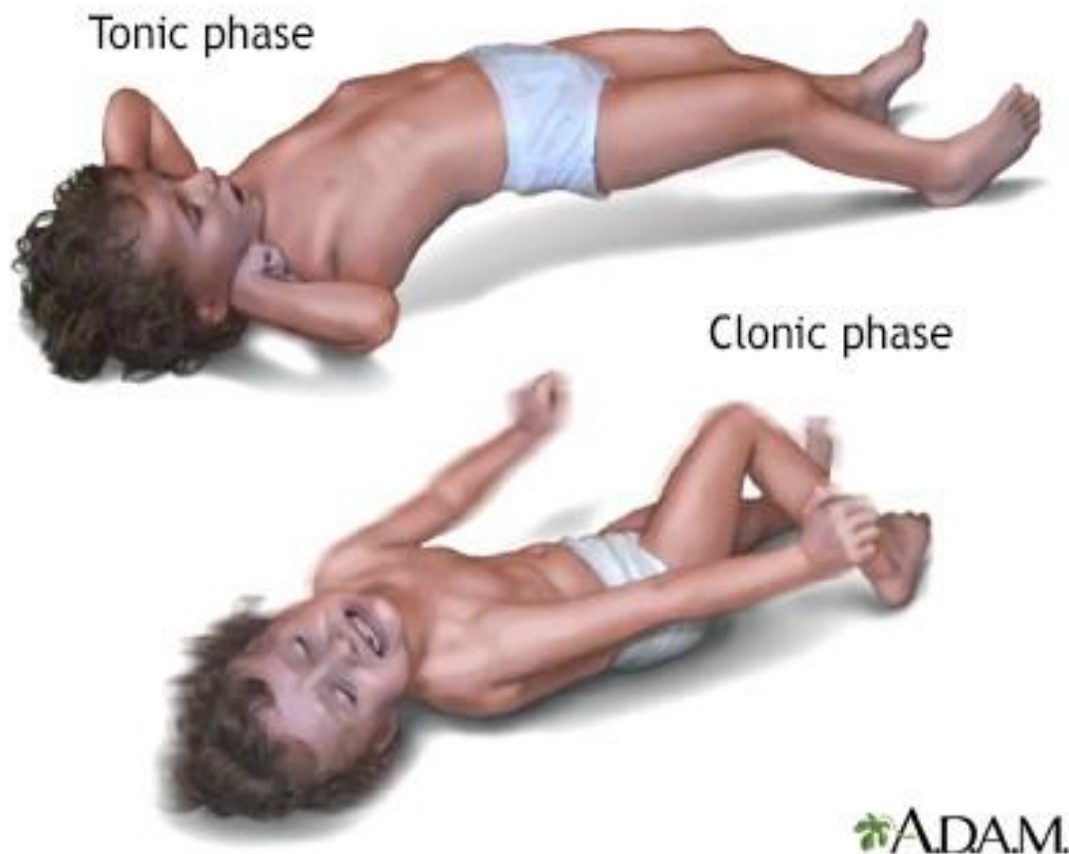
این نوع تشنج به دو دسته‌ی ساده و پیچیده تقسیم‌بندی می‌شود:

ساده

این نوع از تشنج بیشتر شایع است. معمولاً کودک دچار کاهش سطح هوشیاری شده و دچار لرزش ریتمیک در دست و پا می‌شود. این تشنجه‌ها معمولاً ۱ یا ۲ دقیقه طول می‌کشند اما ممکن است تا ۱۵ دقیقه هم ادامه پیدا کنند. بعد از توقف تشنج کودک ممکن است دچار گیجی یا خواب‌آلودگی شود اما ضعف و بی‌حسی در اندام‌ها را احساس نمی‌کند

پیچیده

این نوع تشنج چندان شایع نیست و برای ۱۵ دقیقه و در موارد شدید حتی ۳۰ دقیقه طول می‌کشد. کودک بعد از تشنج به طور موقت ممکن است دچار ضعف دست و پا شود

ارزیابی و درمان تشنج ناشی از تب

کودکی که دچار تشنج ناشی از تب شده بایستی در اولین فرصت توسط پزشک بررسی شود و علت زمینه‌ای تشنج پیدا شود. برخی از کودکان خصوصاً کودکانی که زیر ۱۲ ماه هستند، نیاز به بررسی بیشتر دارند تا احيانا مبتلا به مننژیت (نوعی عفونت مغزی) نباشند. بهترین تست برای تشخیص مننژیت Lumbar Puncture نام دارد. در این روش مایعی از نخاع بیمار گرفته شده و مورد بررسی قرار می‌گیرد.

درمان تشنج‌های طولانی مدت به طور معمول شامل یک داروی ضد تشنج می‌باشد. در این شرایط، باید ضربان قلب، فشار خون و تنفس کودک را نیز بررسی نمود. در صورتی که تشنج به صورت خودبه‌خودی متوقف شود، نیازی به مصرف داروی ضد تشنج نیست. عموماً کودکان بعد از توقف تشنج نیازی به بستری شدن در بیمارستان ندارند. مگر آنکه کودک عفونت شدیدی داشته باشد که نیازمند مدیریت جدی‌تر است.

بعد از کنترل تشنج زمان مدیریت تب فرا می رسد. تب بایستی با استامینوفن خوراکی یا مقعدی و یا ایبuprofen درمان شود. پاشویه با آب (آبی که هم‌دما با محیط باشد نه آب سرد) در کنترل تب کمک کننده است

تشنج‌های مکرر ناشی از تب

کودکانی که سابقه‌ی یک تشنج ناشی از تب را دارند، بیشتر در معرض بروز مجدد این عارضه می‌باشند به طوریکه ۳۰ الی ۳۵ درصد این بیماران مجدداً دچار تشنج ناشی از تب می‌شوند. با این حال قرار نیست این کودکان با هر بار تب دچار تشنج شوند. بیشتر تشنج‌های راجعه در سال اول پس از اولین حمله یا نهایتاً ۲ سال بعد از حمله رخ می‌دهند.

احتمال تشنج مکرر ناشی از تب در کودکان زیر بیشتر از سایرین است:

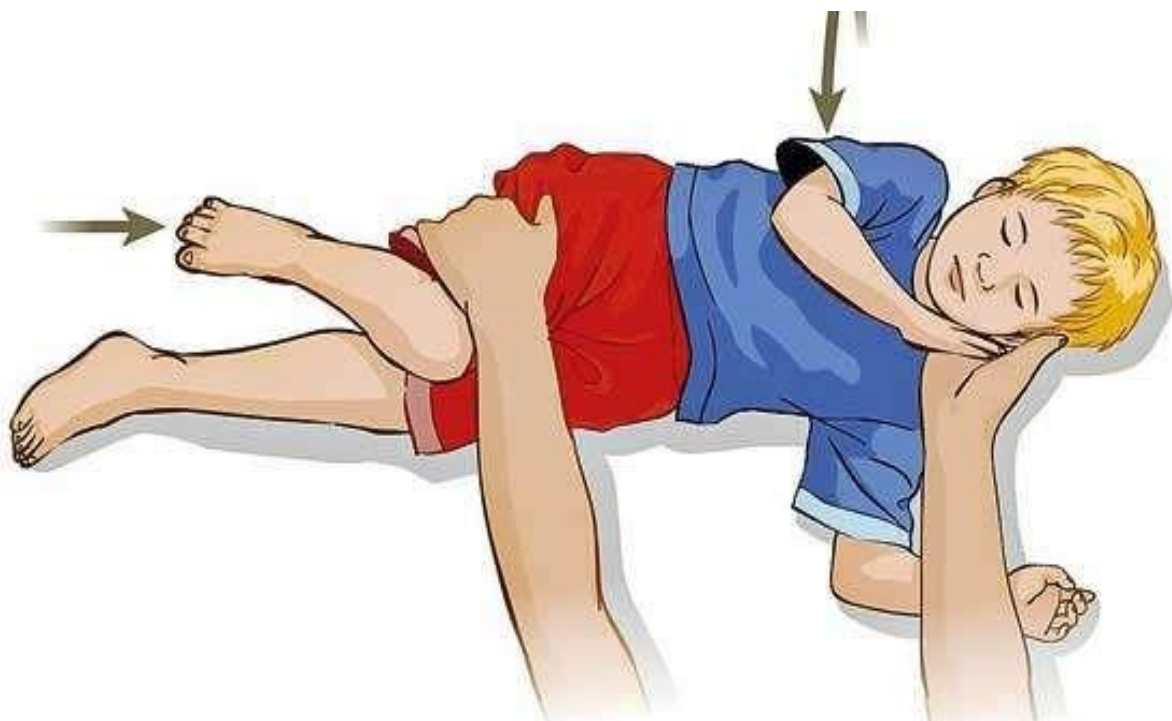
۱ کمتر از ۱۵ ماه سن دارند

۲ تب‌های مکرر دارند

۳ پدر و مادر آنها سابقه‌ی تشنج ناشی از تب یا ابتلا به صرع را دارند

۴ فاصله‌ی کوتاهی بین شروع تب و بروز تشنج وجود داشته باشد

۵ قبل از بروز تشنج تب جزئی داشته است

درمان‌های خانگی

در صورت بروز تشنج والدین باید با انجام راهکارهای زیر احتمال آسیب کودک را به حداقل برسانند. مانع حرکت و لرزش‌های کودک نشوند. سعی کنند که چیزی در دهان او قرار دهند. سعی کنید او را به پهلو بخوابانند. به زمان توجه داشته باشند. تشنجی که بیش از ۵ دقیقه طول بکشد به رسیدگی فوری نیاز دارد. در این حالت یکی از والدین باید در کنار کودک بماند و والد دیگر بایستی با اورژانس تماس بگیرد. والدین کودکی که در ریسک تشنج مکرر قرار دارد بایستی درباره‌ی کنترل تشنج در خانه آموزش کافی را دریافت کنند. به طور معمول تشنج با دریافت یک دوز مناسب از داروی دیازپام کنترل می‌شود.

درمان پیشگیرانه

در بیشتر موارد نیازی به دریافت مداوم داروی ضد تشنج نمی‌باشد چراکه عوارض جانبی و خطرات مصرف این داروها از مزیت احتمالی آن‌ها بیشتر ارزیابی شده‌است. علاوه بر این، استفاده از داروهای تب‌بر به منظور جلوگیری از بروز در تب در بیماری که تب نکرده‌است (مثلاً سرماخوردگی ولی تب ندارد) توصیه نمی‌شود. زیرا این کار ریسک بروز تشنج به دنبال تب را کاهش نمی‌دهد.

درمان تب (در صورتی که دمای مرکزی بدن ۳۸ درجه‌ی سانتی‌گراد یا بالاتر باشد) قابل قبول است اما همیشه ضروری نیست.

پیگیری درمان

بهره‌ی هوشی و سایر ابعاد تکامل مغز در اثر تشنج ناشی از تب دچار آسیب نمی‌شود. بروز بیماری صرع در کودکانی که سابقه‌ی تشنج ناشی از تب داشته‌اند، بیشتر از دیگر هم‌سالانشان است. اما این احتمال در بروز یک بار حمله‌ی تشنج ساده بسیار جزئی است.

لرزش بی اختیار دست و پا

مردمک چشم بالا میرود

سفت شدن کل ماهیچه
های بدن

از دست دادن هوشیاری و
آبی شدن ناخن ها و لبها

